Mükobakterioloogilised uuringud

Mükobakterioloogilised uuringud

Mükobakterite mikroskoopia (akridiinoranz) (XXX-Acridine orange-m); Mükobakterite külv täpsustamata materjalist (XXX-Mycobacterium culture); Mükobakterite samastamine ja rifampitsiin-tundlikkus geneetiliste mutatsioonide alusel (MTB-Rif paneel) (XXX-MTB-Rif panel); Mükobakterite samastamine (Is-Mycobacterium identified); Tuberkuloositekitajate ravimtundlikkuse paneel SIRE/PZA/reservrida (Is-SIRE panel/Is-PZA panel/Is-Reserve panel)

Põhja-Eesti regionaalhaigla laboratooriumi mükobakterioloogia labor

Telefon: 617 2919, 617 2917

Üldiseloomustus

Mükobakterioosid on infektsioonhaigused, mida põhjustavad perekonda *Mycobacterium* kuuluvad bakterid. Tuberkuloos (TB) on õhu teel leviv nakkushaigus. TB tekitajaks on *Mycobacterium tuberculosis* kompleksi kuuluvad mükobakterid (*Mycobacterium tuberculosis*, *Mycobacterium bovis*, *Mycobacterium africanum*, *Mycobacterium microtti*, *Mycobacterium canettii*). Mittetuberkuloossed (atüüpilised) mükobakterid on mükobakterid, mis ei kuulu *Mycobacterium tuberculosis* kompleksi ja põhjustavad mükobakterioosi eelkõige immuunpuudulikkusega patsientidel.

Näidustused

- Tuberkuloosi ja mükobakterioosi diagnostika

Referentsvahemik

Negatiivne

Kliiniline tõlgendus

Positiivne tulemus viitab tuvastatud tekitaja poolt põhjustatud infektsioonile. Negatiivne tulemus ei välista infektsiooni olemasolu, kliinilise kahtluse püsimisel on näidustatud kordusuuringud.

Proovimaterjal/-materjal	1. Röga (saata vähemalt 2 erineval ajal võetud rögaanalüüsi) (1) 2. Trahheaaspiraat (2) 3. Bronhiaspiraat, bronhoalveolaarloputuse vedelik (3) 4. Liigesevedelik, pleura- jt punktaadid, maoloputusvedelik (4) 5. Koetükid, biopsiamaterjalid, lahangumaterjalid (5) 6. Kurgukaabe, kõrvaeritis, ninakaabe, mäda, haavaeritis (6) 7. Liikvor (7) 8. Uriin (8) 9. Roe (9) 10. Veri (10)
Proovianum	Steriilne proovitops (1, 2, 3, 4, 5, 8) Steriilne süstal (4) Steriilne tampooniga katsuti, lisandita (6) Steriilne lisanditeta katsuti (7) Roojatops (9) BACTEC Myco/F Lytic söötmepudel (10)
Proovimaterjali säilivusaeg, -temperatuur jt transpordi tingimused	20-25°C 2 h 2-8°C 72 h 20-25°C 24 h (10)
Segavad tegurid	Ebapiisav proovimaterjali kogus, antibakteriaalse ravi foonil võetud proovimaterjal, proovimaterjal on kontamineeritud patsiendi mikrobioota või keskkonna mikroobidega. Liiga verine proovimaterjal.
Teostamise sagedus	E-R 8-16
Mõõtemeetod	Värvitud preparaadi mikroskoopiline uuring happekindlate bakterite suhtes. Külv vedelsöötme süsteemi ja/või tahketele söötmetele. Reaalaja-PCR. Mükobakterite samastamine ja ravimitundlikkuse määramine.
HK kood	66503, 66515 ja/või 66516. Esmase patsiendi või retsidiivi korral lisandub reaalaja PCR kood 66611. Positiivse tulemuse korral lisanduvad molekulaarsete kiiruuringute (66607 ja 66610), samastamise (66709/66520/66522) ja ravimitundlikkuse määramise (66532) koodid. Verekülvide puhul söötmepudeli kood (66514), millele positiivse signaali korral lisanduvad koodid väljakülvi, samastamise ja ravimitundlikkuse kohta.

Kasutatud kirjandus

1. Falkinham JO 3rd. Epidemiology of infection by nontuberculous mycobacteria. Clin Microbiol Rev 1996;9:177-215.
2. Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa keskus. Handbook on tuberculosis laboratory diagnostic methods in the European Union – Updated 2018. Stockholm: ECDC; 2018.
3. Kopsu- ja kopsuvälise tuberkuloosi käsitlus, RJ-A/18.1-2017 Ravijuhendite nõukoda. 2017.
4. Mycobacteriology Laboratory Manual, First edition, April 2014.
5. Xpert MTB/RIF Ultra testi kasutusjuhend – Cepheid, 301-5987, Rev. G August 2019.

Koostanud Sirje Sasi, laborispetsialist

Viimati uuendatud 06.11.2024